

mand i Egenkab af Statsborger skal have den samme Ret som enhver. Anden til at sige sin Mening; men han har ikke Ret til at tale i Universitetets Navn, og jeg tror, at Intet skader Universitetet mere, end naar den enkelte Professor vil træde op og ligesom tale paa Universitetets, den officielle Videnskabs Begne. Det er altsaa for selve Videnskabens Skyld, jeg gjør Indsigelse mod en saadan Betragtning; men jeg tror ikke, at der er nogen Fare for, at Universitetet, om det faar den Selvstyrelse, det ønsker, skal komme til at udvilde sig i ensidig Retning, naar man kun spørger for den tilstræffelige Konkurrence blandt Andet gennem Examenskommissioner og i det Hele ved at fremme en friere Strømning, og i den Henseende kan Staten ogsaa gjøre Meget, uden ligefrem at gribe for meget ind i Universitetets indre Ordning. Naar der f. Ex. skal oprettes en ny Lærestol, er det dog virkelig et Spørgsmaal, som jeg tror, det ikke vilde være rigtigt at drøfte her, beslutte om her eller gjøre nogen særlig Indskyldelse gjældende paa. Det vilde være at forudsætte, at vi her skulde være Videnskabsmænd i en meget høi Grad. Naar der f. Ex. ligesom voger en ny Gren frem paa Videnskabens Træ, og der som Følge deraf reises Spørgsmaal om, hvorvidt der skal oprettes en ny Lærestol eller ei, forekommer det mig, at det er et saadant Spørgsmaal, som man helst bør lade Universitetet selv bære Ansaret for. Jeg tror, at Flertalsafgjørelsen ligesaavel har sin Berettigelse paa det videnskabelige Omraade som paa det politiske. Naar man kun spørger for den nødvendige Konkurrence, tror jeg ikke, der er Fare ved, at der gives Universitetet en vis Grad af Selvstyrelse.

Men naar jeg nu deraf vil gaa over til at tale særligt om det foreliggende Lovforslag, maa jeg rigtignok tilstaa, at jeg ikke vilde kunne stemme for det, medmindre det blev meget betydeligt ændret. Derjom jeg havde Magt som jeg har Agt, vilde der ikke blive mere tilbage af det end neppe nok den første Linie af den første Paragraf, som gaar ud paa, at der skal overføres en vis Sum fra Statskassen til Universitetets Kapitalformue. Det kan være rigtigt, at det staa i en Lov, men det kunde for den Sags Skyld ligesaagodt staa paa Finantsloven. Derimod vilde de to andre Paragrafer efter min Mening binde den finanslovgivende Myndighed paa en Maade, som vi ikke pleie at være tilfredse med her i denne Sal. Det er Ting, som have deres Plads paa Finantsloven og ikke paa en særlig Lov. Det forekommer mig i det Hele taget, at der fra den høie Regjerings Side er en vis Tilbøjelighed til i denne Samling at lave Normalbudgetter. Man vil søge at binde Rigsdagen ved særlige Love. Jeg skal nævne flere. Vi komme jo snart til en lille Lov om Udfillingsbygningen ved Charlottenborg. Det

Samme er Tilfældet med Hensyn til Spørgsmaalet om Appanage til Prinds Waldemar; men i Særdeleshed er det Tilfældet med denne Lov hvor man vil fastsætte, at der skal udredes aarlige Tilskud, og vil bestemme, hvorledes i de følgende Aar Eigevægten mellem Universitetets Indtægter og Udgifter skal tilveiebringes. Det tror jeg, man maa forbeholde kommende Rigsdage frit at tage Beslutning om, og selv om man fik vedtaget et saadant Forslag som det foreliggende, hvilken Morgen har man saa for, at senere Rigsdage ikke ville omstøde det. Jeg skal kun henvisse til, hvad den ærde Landsthingsmand, jeg søgte til, som er Universitetets Lærer, omtalte under Behandlingen af dette Lovforslag — det findes i Tidenden Sp. 359 — nemlig en Lov af 29de December 1862 om Forening af det naturhistoriske Museum med Universitetet, hvori han, paaviste, at der staa Bestemmelser, der havde Hensyn til de fremtidige Finanslove, men som man aldrig har brudt sig Noget om. Nu spørger jeg, har man mere Sikkerhed for, at Rigsdagen vilde tage mere Hensyn til saadanne Bestemmelser i Fremtiden, end man har gjort i Fortiden, da Rigsdagen var en hel Del anderledes sammensat, end den nu er? Jeg tror det ikke. Jeg skulde ikke have Noget imod, at der overføres en vis, endog saa større Sum til Universitetets Kapitalformue fra Statskassen, vel at mærke under den Betingelse, at visse Krav bleve fyldtgjorte. Det er oplyst i de Bilag, der følge Lovforslaget, at Universitetet for Tiden behøver 160,000 Kr. for at tilveiebringe den forrødne Eigevægt; men det er under Forudsætning af, at de Krav fyldt gjøres, som opstilles i Lovforslaget. Jeg tror ikke, at man vil komme til nogen endelig Afgjørelse i denne Samling, det er muligt, at der vil gaa nogen Tid endnu, inden man kommer saa vidt. Jeg skal for mit Vedkommende ikke have det Mindste imod, at man henlægger en noget større Sum til Universitetets Kapitalformue for at stille det mere selvstændigt, om man saa vilde gaa til 5 Mill. Kr., hvoraf Renten er 200,000 Kr., men vel at mærke, naar der tilføres Lovforslaget en ny Paragraf, gaaende ud paa, at denne Lov skulde træde i Kraft samtidig med en Lov af samme Dato om Universitetets Ordning. Jeg skal kortelig berøre nogle Punkter, som jeg tror, at Rigsdagen i saa Fald skulde stille op som Betingelse for at gaa ind paa den meget liberale Overtørelse af en saadan Sum til Universitetets Kapitalformue. Det er for det Første en selvstændig Forfatning ved Lov, hvorved Universitetet blev stillet frit selvstyrende, saavidt muligt baade overfor Staten og Kirken, baade overfor Regjeringen og Rigsdagen. Jeg ønsker derfor, at Universitetet ikke skal lide Staar i sin økonomiske Selvstyrelse, som den hidtil har haft, og jeg tror, at det gennem Kvæsturen og Dignende har tilstræffelige Midler og Personer til at udføre en